



Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

2024-01-12

Er ref: Ju2023/02434

FF ref: 2023/37

Ökat informationsflöde till brottsbekämpning – En ny huvudregel (SOU 2023:69)

Finansbolagens Förening ("Finansbolagen") har getts tillfälle att yttra sig över det rubricerade betänkandet.

Föreningen är sammanfattningsvis tveksam till införandet av förslagen i de delar som avser utlämning av uppgifter från finansiella företag utan närmare analys av effekterna med avseende på förtroendet för finansiella företag och de finansiella marknaderna, risken för läckage vid stora utflöden av information och kostnaderna förknippade med de föreslagna vidgade möjligheterna till informationsinhämtning.

Utredningen har lämnat förslag om hur arbetet med att förebygga och bekämpa brott skulle kunna effektiviseras, genom att möjligheten att utbyta information förbättras i så stor utsträckning det går utan att medföra ett oproportionerligt intrång i enskildas personliga integritet. I ett tilläggsdirektiv den 26 januari 2023 uttalade regeringen att det behövs mönsterbrytande åtgärder för att förebygga och bekämpa brottsligheten. Utredningen skulle därför bland annat ta ställning till om det kan inrättas en ny huvudregel i sekretesslagstiftningen som innebär att de myndigheter och andra aktörer, bl.a. finansiella företag, som omfattas av uppdraget ska kunna utbyta information med brottsbekämpande myndigheter när det behövs för att förebygga och bekämpa brott samt att, oavsett bedömning i sak, lämna författningsförslag som innebär en sådan ny huvudregel.

Finansbolagen begränsar sitt yttrande till de delar som mer direkt berör finansiella företag. Finansbolagen noterar att det redan enligt befintlig lagstiftning finns goda möjligheter för brottsutredande myndigheter att begära ut information som skyddas av finansiell sekretess. Utredningens förslag innebär dock en markant sänkning av tröskeln för när information som skyddas av finansiell sekretess kan lämnas ut. Information ska enligt förslaget kunna lämnas ut utan att det föreligger någon konkret brottsmisstanke:

"om det av begäran framgår att uppgifterna behövs i ett enskilt fall i myndighetens verksamhet för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet som innefattar brott för vilket det i straffskalan ingår fängelse i ett år eller mer. Uppgifterna ska lämnas ut utan dröjsmål och i elektronisk form"

Finansbolagen har förståelse för behovet av information för att förebygga brott men saknar likväl en närmare analys av hur förtroendet för finansiella företag och den finansiella marknaden i förläggningen påverkas om uppgifter i stor skala lämnas ut till ett flertal myndigheter. I sammanhanget måste risken för obehörig spridning — läckage — av känsliga uppgifter till skada för enskilda och negativ påverkan på finansmarknaden analyseras på ett mer ingående sätt.

Utöver risken för förtroendestörningar kan utredningens förslag, som öppnar upp för en omfattande volym av utlämnanden, leda till en motsvarande kostnadsökning för finansiella företag för att hantera de många myndighetsförfrågningarna. Finansbolagen saknar i denna del en analys av hur detta påverkar särskilt mindre finansiella företag med begränsade resurser.

Utredningen redovisar en ensidig inriktning på vilka uppgifter finansiella företag ska lämna till myndigheterna för att öka effektiviteten men behandlar inte det motsatta perspektivet, dvs. vilka uppgifter de finansiella företagen bör kunna få ta del av från myndigheter eller andra för att förebygga eller förhindra brott. Finansbolagen vill i detta sammanhang nämna t.ex. att de finansiella företagen saknar möjlighet att kontrollera om ett av kunden angivet konto hos annat kreditinstitut verkligen tillhör kunden. Endast vissa myndigheter har tillgång till den s.k. Mekanismen hos Skatteverket. Enligt medlemsföretagens erfarenhet från andra länder (bl.a. Norge) är kontroll av kontonummer en effektiv åtgärd för att minska risken för penningtvätt och bedrägerier. Betalningar till och från ett finansbolag kan då väsentligen begränsas till sådana betalningar som sker till och från konton som faktiskt tillhör identifierade och godkända kunder. En sådan möjlighet att kontrollera om ett konto tillhör viss kund bör införas för företag som är kreditinstitut, konsumentkreditinstitut-eller finansiellt institut.

FINANSBOLAGENS FÖRENING


Lars Zacharoff


Per Holmgren